

Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tot wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling (nieuwe versie AERIUS Calculator en wijziging stikstofregistratiesysteem)

Beantwoording vragen Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

1a. De aanleiding voor de wijziging van het stikstofregistratiesysteem is:

- het ontstaan van stikstofdepositieruimte als gevolg van de sluiting van varkenshouderijen door de toepassing van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen;
- de sinds 1 juli 2021 in de Wet natuurbescherming (artikel 1.13a) opgenomen opdracht tot het legaliseren van de projecten met een geringe stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden waarvoor door de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het Programma aanpak stikstof (PAS)¹ alsnog een natuurvergunning nodig is;
- de motie-Futselaar, waarin de Tweede Kamer de regering verzoekt om te bezien of depositieruimte in het stikstofregistratiesysteem die niet gebruikt kan worden voor woningbouw- of infrastructuurprojecten, met voorrang kan worden besteed aan reserveringen voor bestemmingsplannen voor woningbouw.²

1b. De aanleiding voor de vaststelling van de nieuwe versie van AERIUS Calculator is de periodieke actualisatie.

2. Wie zijn betrokken?

- Initiatiefnemers van woningbouwprojecten.
- De Minister van Infrastructuur en Waterstaat als initiatiefnemer van tracébesluiten.
- Initiatiefnemers van activiteiten waarvoor ten tijde van het PAS een meldingsplicht gold, maar waarvoor door de PAS-uitspraak van de Raad van State alsnog een natuurvergunning nodig is ('PAS-meldingen').
- Gemeenten en provincies.

3. Wat is het probleem?

- Veel Natura 2000-gebieden gaan gebukt onder een forse overbelasting door stikstofdepositie. Dat maakt het lastig om nog natuurvergunningen te verlenen of anderszins toestemming te geven voor activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken.
- Tijdens het PAS zijn veel projecten gerealiseerd zonder natuurvergunning. Een deel van de betrokken activiteiten wordt nog steeds verricht en heeft alsnog een vergunning nodig.
- Wat betreft woningbouw voorziet het stikstofregistratiesysteem alleen in het reserveren en toedelen van stikstofruimte voor concrete projecten, niet voor bestemmingsplannen. Gemeenten kunnen zich hierdoor niet committeren aan plancapaciteit, locaties en aantallen en kunnen niet sturen op de meerjarige woningbouwopgave.
- AERIUS Calculator is het verplichte rekeninstrument voor de berekening van de door projecten veroorzaakte stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats van Natura 2000-gebieden. In die applicatie gebruikte gegevens (zoals rekenmodellen, emissiefactoren, achtergronddepositiekaarten en natuurgegevens) komen na verloop van tijd niet meer overeen met de laatste wetenschappelijke, ecologische en juridische inzichten.

4. Wat is het doel?

- Het stikstofregistratiesysteem faciliteert de verlening van natuurvergunningen en het nemen van de zeven in de regeling genoemde tracébesluiten door het beschikbaar stellen van depositieruimte die ontstaat door maatregelen die tot stikstofreductie leiden (bronmaatregelen). Maximaal 70% van de reductie als gevolg van de sluiting van varkenshouderijen door de toepassing van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen

¹ ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603.

² Kamerstukken II 2020/21, 35600, nr. 35, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35600-35.html>.

wordt met deze wijzigingsregeling als depositieruimte toegevoegd aan AERIUS Register, minimaal 30% van de reductie komt ten goede aan de natuur.

- Tot nu toe wordt alleen de depositieruimte gebruikt die ontstaat door de snelheidsverlaging op de snelwegen. Deze wijzigingsregeling voegt voor het eerst depositieruimte aan AERIUS Register toe die ontstaat door de toepassing van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen.
- Het openstellen van het stikstofregistratiesysteem voor PAS-meldingen faciliteert het legaliseren van die meldingen.
- Het openstellen van het stikstofregistratiesysteem voor clusters van woningbouwprojecten maakt het mogelijk dat de provincie maximaal 3 jaar depositieruimte reserveert voor toekomstige woningbouw. Dat helpt gemeenten om te sturen op de meerjarige woningbouwopgave.
- De actualisatie van AERIUS Calculator zorgt ervoor dat de laatste wetenschappelijke, ecologische en juridische inzichten worden verwerkt.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

- De noodzaak van vermindering van de stikstofbelasting van Natura 2000-gebieden.
- De wenselijkheid om de verlening van natuurvergunningen en het nemen van de zeven in de regeling genoemde tracébesluiten te faciliteren.
- De noodzaak om AERIUS Calculator actueel te houden.

6. Wat is het beste instrument?

Dit kan alleen met regelgeving.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

- Deze wijzigingsregeling stelt voor het eerst depositieruimte beschikbaar die ontstaat door de toepassing van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen en faciliteert daarmee het verlenen van natuurvergunningen voor woningbouwprojecten en PAS-meldingen en het nemen van de zeven in de regeling genoemde tracébesluiten.
- De gevolgen voor de regeldruk zijn beschreven in paragraaf 10.3 van de toelichting bij de regeling.
- De gevolgen voor het milieu zijn positief: de stikstofreductie door de aan het stikstofregistratiesysteem gekoppelde bronmaatregelen verzekert dat de activiteiten waarvoor een beroep wordt gedaan op het stikstofregistratiesysteem neutraal uitpakken; bovendien wordt 30% van de effecten van die maatregelen direct ingezet voor de natuur en niet beschikbaar gesteld voor nieuwe ontwikkelingen.
- De actualisatie van AERIUS Calculator kan tot andere uitkomsten leiden bij de berekening van de door projecten veroorzaakte stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats van Natura 2000-gebieden.